

138.

**Umluva o usazování
mezi republikou československou a císařstvím Perským.**

JMÉNEM REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ.

JMÉNEM REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ

A

CÍSAŘSTVÍ PERSKÉHO

BYLA SJEDNÁNA TATO ÚMLUVA SE ZÁVĚREČNÝM ZÁPÍSEM:

**Convention d'établissement
entre la République Tchèqueoslovaque et
l'Empire de Perse.**

Le Président de la République Tchèqueoslovaque et Sa Majesté impériale le Chah de Perse,

Egalement animés du désir de régler le droit d'établissement des ressortissants tchécoslovaques en Perse et des ressortissants persans en Tchèqueoslovaquie, conformément au Traité d'amitié en date de ce jour,

Ont résolu de conclure une Convention d'Etablissement, et ont nommé à cet effet pour Leurs plénipotentiaires,

le Président de la République
Tchèqueoslovaque:

Monsieur Miroslav Schubert,

Chargé d'Affaires de la République Tchèqueoslovaque
en Perse,

Sa Majesté impériale le Chah
de Perse:

Son Altesse Mohamad Ali Khan Foroughi,
Son Ministre des Affaires Etrangères,

lesquels, après s'être communiqué leurs pleins pouvoirs, reconnus en bonne et due forme, sont convenus des dispositions suivantes:

Article I.

Les ressortissants de chacun des Etats Contractants seront accueillis et traités sur le territoire de l'autre Etat, en ce qui concerne

(Překlad.)

**Umluva o usazování
mezi republikou československou a císařstvím
Perským.**

Prešident republiky Československé a Jeho Císařské Veličenstvo šach Perský

prodechnuti stejným přáním upravit právo usazovací československých příslušníků v Persii a perských příslušníků v Československu podle smlouvy o přátelství ze dneška, rozhodli se uzavřítí úmluvu o usazování a jmenovali k tomu cíli svými zmocněnci:

President republiky
Československé:

Pana Miroslava Schuberta,

chargé d'affaires republiky Československé v Persii,

Jeho Císařské Veličenstvo šach
Perský:

Jeho Výsost Mohamada Ali Khána Foroughi,
Svého ministra zahraničních věcí,

kteří, sdělivše si své plné moci, jež byly shledány v dobré a náležité formě, dohodli se na těchto ustanoveních:

Článek I.

Příslušníci každého ze smluvních států budou přijímáni na území druhého státu a bude tam s nimi zacházeno, pokud se týká jejich

leurs personnes et leurs biens, d'après les principes et la pratique du droit commun international. Ils y jouiront de la plus constante protection des lois et autorités territoriales pour leurs personnes et pour leurs biens, droits et intérêts.

Ils pourront pénétrer sur le territoire de l'autre Etat Contractant et en sortir, y voyager, y séjourner et s'y établir, à condition et aussi longtemps qu'ils se conformeront aux lois et réglemens en vigueur sur ledit territoire.

En toutes ces matières ils jouiront d'un traitement qui ne sera pas moins favorable que celui accordé aux ressortissans de la nation la plus favorisée.

Toutefois rien de ce qui précède ne saurait empêcher chacun des deux Etats Contractants de prendre en tout temps des dispositions pour régler ou interdire l'immigration sur son territoire, pourvu qu'elles ne constituent pas une mesure de discrimination particulièrement dirigée contre tous les ressortissans de l'autre Etat Contractant.

Article II.

Les dispositions de la présente Convention ne portent pas atteinte au droit de chacun des Etats Contractants d'interdire aux ressortissans de l'autre Etat le séjour dans des cas spéciaux, soit à la suite d'une décision judiciaire, soit parce que l'ordre public est menacé, soit pour des raisons de sûreté intérieure ou extérieure de l'Etat dont il reste d'ailleurs seul juge, ou bien pour des raisons d'assistance publique, d'hygiène et de mœurs, mais sur la base des lois et décrets en vigueur.

L'expulsion sera exécutée dans des conditions répondant aux exigences de l'hygiène et de l'humanité.

Article III.

Les ressortissans de chacun des Etats Contractants sur le territoire de l'Autre jouiront du traitement accordé au ressortissans de la nation la plus favorisée en ce qui concerne le droit d'exercer commerce, industrie, métier ou profession, pour autant qu'il ne s'agit ni d'un monopole d'Etat ni de l'exploitation d'un monopole accordé par l'Etat.

Article IV.

Les sociétés anonymes et les sociétés de commerce de toute espèce, y compris les so-

osob a majetku, podle zásad a praxe mezinárodního obecného práva. Budou tam požívati pro své osoby, majetek, práva a zájmy nejtrvalejší ochrany místních zákonů a úřadů.

Budou moci vstupovati na území druhého smluvního státu, vycházeti z něj, cestovati, pobývati a usazovati se v něm, pod podmínkou a tak dlouho, dokud se podrobí zákonům a nařízením platným na tom území.

Ve všech těchto oborech nesmí býti s nimi zacházeno nepříznivěji než s příslušníky státu požívajícího nejvyšších výhod.

Avšak nic z toho, co předchází, nemůže zabrániti žádnému ze smluvních států, aby učinil, kdy mu bude libo, opatření směřujících k úpravě či zákazu přistěhovaectví na své území, pokud se jím netvoří nerovnoprávnost namířená zvláště proti veškerým příslušníkům druhého smluvního státu.

Článek II.

Ustanovení této úmluvy nedotýkají se práva každého z obou smluvních států zakázati pobyt příslušníkům druhého státu ve zvláštních případech, ať na základě nějakého soudního rozhodnutí či z důvodu ohrožení veřejného klidu a řádu neb veřejné bezpečnosti ať vnitřní nebo vnější, o čemž ostatně stát sám rozhoduje nebo z důvodů poskytování veřejné podpory, z důvodů zdravotních, nebo mravnostních, ale na základě platných zákonů a nařízen.

Vyhoštění bude se prováděti za podmíněk odpovídajících požadavkům hygieny a lidskosti.

Článek III.

Příslušníci každého z obou smluvních států budou požívati na území druhého státu zacházení, jež jest poskytnuto příslušníkům státu požívajícího nejvyšších výhod, pokud jde o právo provozovati obchod, průmysl, živnost neb povolání, a nejde-li ani o státní monopol ani o využití monopolu povoleného státem.

Článek IV.

Akciovým společnostem a obchodním společnostem všeho druhu, počítaje v to společ-

ciétés industrielles, financières, d'assurances, de communications et de transport, qui ont leur siège social sur le territoire de l'un des Etats Contractants, seront constituées conformément aux lois et règlements du pays de leur siège social et y seront légalement reconnues comme jouissant de sa nationalité, seront reconnus sur le territoire de l'Autre leur existence juridique, leur capacité et leur droit d'ester en justice.

Leur admission à exercer une activité commerciale sur le territoire de l'autre Etat se règle par les lois et les règlements qui y sont en vigueur.

En ce qui concerne l'exercice de leur activité, ainsi que sous tout autre rapport, les dites sociétés jouiront, à condition de se conformer aux lois et règlements de l'autre Etat, du même traitement que les entreprises similaires de la nation la plus favorisée.

Article V.

Les ressortissants, et les sociétés désignées à l'article IV de l'un des Etats Contractants jouiront, à tous égards, sur le territoire de l'autre Etat, aussi bien pour leurs personnes que pour leurs biens, droits et intérêts, en ce qui concerne les impôts et taxes de toutes sortes, ainsi que toutes autres charges de caractère fiscal, auprès des autorités et des tribunaux de finances du même traitement et de la même protection que les nationaux.

Article VI.

Les ressortissants de chacun des Etats Contractants auront, en se conformant aux lois et règlements en vigueur sur le territoire de l'Autre, le droit d'y acquérir, d'y posséder et d'y aliéner toute espèce de droits et biens meubles. Ils jouiront à cet égard du traitement accordé aux ressortissants de la nation la plus favorisée.

En ce qui concerne les biens et droits de nature immobilière, les ressortissants de chacun des Etats Contractants, sur le territoire de l'Autre, seront, en tout cas, traités comme les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article VII.

Les habitations, les bureaux et tous les immeubles que les ressortissants d'un des Etats Contractants auront acquis, posséderont ou auront loués en conformité des dispositions de la présente Convention sur le territoire de l'autre Etat, ne pourront être soumis à des

nosti průmyslové, finanční, pojišťovací, zasilatelské a dopravní, které mají své sídlo na území jednoho smluvního státu, které budou ustaveny podle zákonů a nařízení státu, v němž je jejich sídlo, a které tam budou právně uznány za příslušníky onoho státu, přiznána bude na území druhého státu právní existence, osobnost a právo jednati před soudy.

Připuštění k provozování obchodů na území druhého státu řídí se zákony a nařízeními tam platnými.

Pokud jde o výkon jejich činnosti, jakož i v každém jiném ohledu bude se s těmito společnostmi s podmínkou, že se podrobí zákonům a nařízením druhého státu, stejně zacházeti jako s podobnými podniky státu požívajícího nejvyšších výhod.

Článek V.

Příslušníci a společnosti jednoho smluvního státu, označené v čl. IV., budou v každém ohledu požívati na území druhého státu jak pro své osoby, tak pro svůj majetek, práva a zájmy, pokud jde o daně a dávky všeho druhu, jakož i o všechna ostatní břemena fiskální povahy, u úřadů a soudů ve věcech finančních téhož zacházení a téže ochrany jako vlastní příslušníci.

Článek VI.

Příslušníci každého z obou smluvních států budou míti na území druhého státu, podrobí-li se zákonům a nařízením tam platným, právo nabývatí, držeti a zeiziti všechny druhy movitých práv a movitého majetku. Bude s nimi v tomto ohledu zacházeno jako s příslušníky státu požívajícího nejvyšších výhod.

Pokud jde o majetek a práva nemovitá, bude se s příslušníky každého z obou smluvních států na území druhého státu zacházeti v každém ohledu jako s příslušníky státu požívajícího nejvyšších výhod.

Článek VII.

Obydlí, kanceláře a všechny nemovitosti, kterých nabudou, budou míti v držení nebo najmou podle ustanovení této úmluvy příslušníci jednoho smluvního státu na území druhého státu, nesmějí býti podrobeny domovním prohlídkám, leč za týchž podmínek a

descentes ou perquisitions domiciliaires que sous les mêmes conditions et avec les mêmes formalités qui sont prescrites pour les ressortissants de la nation la plus favorisée.

De même, les livres de commerce, arrêtés de comptes et en général tous les écrits de n'importe quelle espèce appartenant aux ressortissants de l'un des Etats Contractants sur le territoire de l'autre Etat, ne pourront être soumis à un examen ou à une saisie que sous les conditions et avec les formalités que les lois en vigueur prescrivent pour les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Article VIII.

Les ressortissants de chacun des Etats Contractants jouiront, sur le territoire de l'autre Etat, en tout ce qui concerne la protection de leurs personnes et de leurs biens par les tribunaux et les autorités, du même traitement que les ressortissants de la nation la plus favorisée.

Si un ressortissant de l'une des Parties Contractantes vient à décéder sur le territoire de l'autre Partie, les autorités locales seront tenues d'en prévenir sans retard le représentant consulaire territorialement compétent et, à son défaut, l'agent diplomatique de l'Etat dont le défunt était ressortissant au moment de son décès.

Article IX.

Les ressortissants de l'une des Parties Contractantes ne seront astreints sur le territoire de l'autre à aucun service militaire, soit dans les armées de terre, de mer ou de l'air, soit dans les gardes ou les milices nationales, ni à aucune obligation ou charge imposées en remplacement du service militaire.

Ils ne pourront être soumis qu'aux prestations et réquisitions militaires légalement imposées aux nationaux, dans la même mesure et d'après les mêmes principes que ces derniers.

Les dispositions du présent article seront applicables aussi en tant que de besoin aux sociétés mentionnées à l'article IV.

Article X.

La présente Convention est rédigée en double original.

Elle sera ratifiée et l'échange des ratifications aura lieu à Téhéran le plus tôt que faire se pourra.

šetří-li se týchž formalit, které jsou předepsány pro příslušníky státu požívajícího nejvyšších výhod.

Právě tak obchodní knihy, účetní záznamy a vůbec písemnosti všeho druhu náležející příslušníkům jednoho smluvního státu na území druhého státu, nesmějí býti podrobeny prohlídce, nebo zabaveny leč za týchž podmínek a šetří-li se týchž formalit, které jsou předepsány platnými zákony pro příslušníky státu požívajícího nejvyšších výhod.

Článek VIII.

S příslušníky každého z obou smluvních států bude na území druhého státu ve všem, co se dotýká ochrany jejich osob a majetku, soudy a úřady zacházeno stejně jako s příslušníky státu požívajícího nejvyšších výhod.

Zemře-li příslušník jednoho z obou smluvních států na území druhého, jsou místní úřady povinny zpravití o tom bez průtahů místně příslušný konsulární úřad a, není-li ho, diplomatického zástupce státu, jehož příslušníkem byl zůstavitel v době úmrtí.

Článek IX.

Příslušníci jedné ze smluvních stran nebudou podrobeni na území druhé žádné službě vojenské ať ve vojsku pozemním, námořním nebo vzdušném, ať v národních gardách nebo milicích, ani žádné povinnosti nebo břemenům nařízeným v náhradu za vojenskou službu.

Mohou býti podrobeni jen takovým vojenským plněním a rekvizicím, které se zákonitě ukládají vlastním příslušníkům, a to v téže míře a podle týchž zásad jako tiito.

Ustanovení tohoto článku budou platiti též, pokud je třeba, pro společnosti zmíněné v čl. IV.

Článek X.

Tato úmluva jest sepsána v dvojím vyhotovení.

Bude ratifikována a výměna ratifikací bude provedena co nejdříve v Teheránu.

La Convention entrera en vigueur un mois après l'échange des ratifications et restera en vigueur pendant cinq ans. Si elle n'est pas dénoncée six mois avant l'expiration de cette période, elle sera considérée comme prolongée tacitement et pour une durée indéterminée. Elle pourra dès lors être dénoncée à tout moment, à condition d'un préavis de six mois.

En foi de quoi, les plénipotentiaires respectifs dûment autorisés à cet effet, ont signé la présente Convention et y ont apposé leurs sceaux.

Fait à Téhéran, le 29 Octobre 1930.

L. S. MIROSLAV SCHUBERT m. p.

L. S. M. A. FOROUGHÍ m. p.

Protocole final.

Au moment de procéder à la signature de la Convention d'Etablissement conclue aujourd'hui entre la République Tchécoslovaque et l'Empire de Perse, les plénipotentiaires soussignés ont fait la déclaration suivante qui constituera partie intégrante de la Convention même:

I. Ad art. I — L'article Ier ne touche ni aux règles relatives aux passeports, ni aux dispositions d'ordre général qui ont été ou seront édictées par l'un ou l'autre des Etats Contractants quant aux conditions selon lesquelles les travailleurs étrangers pourront être admis à exercer un métier sur ses territoires.

Ad art. IV — Il est entendu que les dispositions de l'article IV ni aucune autre de la Convention d'Etablissement ne peuvent autoriser à réclamer les privilèges spéciaux accordés en Perse à des sociétés étrangères dont les conditions d'activité sont réglées par des concessions spéciales.

D'autre part les sociétés de l'une des Hautes Parties Contractantes dont les conditions d'activité sur le territoire de l'Autre sont réglées par des concessions spéciales, n'auront pas, pour les points prévus par l'acte de concession, le droit de réclamer des avantages accordés en vertu des traités ou conventions en vigueur, ou découlant du régime de la nation la plus favorisée.

II. Les Gouvernements respectifs de chacun des Etats Contractants s'engagent à ne natu-

Úmluva vstoupí v platnost měsíc po výměně ratifikací a zůstane v platnosti 5 roků. Nebude-li vypovězena 6 měsíců před uplynutím tohoto období, bude se míti za to, že se prodlužuje mlčky na neomezenou dobu. Od této doby bude moci býti vypověděna kdykoliv s podmínkou, že výpověď bude 6 měsíců předem ohlášena.

Tomu na svědomí plnomocníci řádně k tomu cíli zmocnění podepsali tuto úmluvu a připojili k ní své pečeti.

Dáno v Teheránu, dne 29. října 1930.

L. S. MIROSLAV SCHUBERT v. r.

L. S. M. A. FOROUGHÍ v. r.

Závěrečný protokol.

Podepsaní plnomocníci, přistupující k podpisu úmluvy o usazování uzavřené dnes mezi republikou Československou a císařstvím Perským, učinili toto prohlášení, které bude tvořiti podstatnou část úmluvy:

I. K čl. I. Článek I. nedotýká se ani předpisů pasových ani všeobecných opatření, která byla neb budou učiněna jedním nebo druhým smluvním státem, pokud jde o podmínky, za nichž budou moci býti připuštěni cizí zaměstnanci k výkonu nějakého zaměstnání na tom či onom území.

K čl. IV. Jest dohoda o tom, že ani ustanovením čl. IV. ani jakýmkoliv jiným ustanovením úmluvy o usazování nedává se zmocnění, aby směly býti požadovány zvláštní výhody, kterých se v Persii dostalo cizozemským společností, jejichž pracovní podmínky byly upraveny zvláštními koncesemi.

S druhé strany společnosti jedné z vysokých smluvních stran, jejichž pracovní podmínky na území druhé strany jsou upraveny zvláštními koncesemi, nebudou míti právo, pokud jde o ten který bod koncesní listiny, domáhati se výhod poskytnutých na základě platných smluv neb úmluv aneb vyplývajících ze stavu platného pro stát požívající nejvyšších výhod.

II. Vlády každého smluvního státu se zavazují, že nebudou naturalisovati žádného pří-

raliser aucun ressortissant de l'autre Etat sans l'assentiment préalable de son Gouvernement.

Téhéran le 29 Octobre 1930.

MIROSLAV SCHUBERT m. p.

M. A. FOROUGHI m. p.

slušníka druhého státu bez předběžného souhlasu jeho vlády.

V Teheránu, dne 29. října 1930.

MIROSLAV SCHUBERT v. r.

M. A. FOROUGHI v. r.

PROZKOUMAVŠE TUTO ÚMLUVU SE ZÁVĚREČNÝM ZÁPÍSEM SCHVALUJEME A POTVRZUJEME JE.

TOMU NA SVĚDOMÍ JSME TENTO LIST PODEPSALI A K NĚMU PEČETĚ REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ PŘITISKNOUTI DALI.

NA HRADĚ PRAŽSKÉM DNE 31. BŘEZNA LÉTA TISÍCÍHO DEVÍTISTÉHO TŘICÁTÉHO PRVÉHO.

PRESIDENT REPUBLIKY ČESKOSLOVENSKÉ:

T. G. MASARYK v. r.

MINISTR ZAHRANIČNÍCH VĚCÍ:

Dr. EDVARD BENEŠ v. r.

L. S.

Vyhlašuje se s tím, že ratifikační listiny byly vyměněny v Teheránu dne 25. června 1931 a úmluva se závěrečným protokolem podle čl. X. nabyla mezinárodní účinnosti dne 25. července 1931.

Dr. Beneš v. r.

139.

Vládní nařízení

ze dne 9. července 1931

o další úpravě hospodaření lihem pod státní závěrou.

Vláda republiky Československé nařizuje podle zákona ze dne 15. dubna 1920, č. 337 Sb. z. a n., kterým se vláda zmocňuje činiti opatření k úpravě mimořádných poměrů způsobených válkou:

§ 1.

Platnost vládního nařízení ze dne 30. srpna 1930, č. 121 Sb. z. a n., kterým se pověřuje „Společnost pro zpeněžení lihu společnost s r. o. v Praze“ dalším hospodařením lihem pod

státní závěrou, končící dnem 31. srpna 1931, prodlužuje se do 31. srpna 1932.

§ 2.

Nařízení toto nabývá účinnosti dnem 1. září 1931 a jeho provedením pověřuje se ministr financí.

Udržal v. r.

Dr. Trapl v. r.

Bradáč v. r.

Dr. Slávik v. r.

Dr. Viškovský v. r.

Dr. Dérer v. r.

Dr. Czech v. r.

Dr. Meissner v. r.

Dr. Spina v. r.

Dr. Matoušek v. r.

Bechyně v. r.

Mlčoch v. r.

Dr. Franke v. r.

Dostálek v. r.

Dr. Šrámek v. r.